

Қазақстан Іскерлік белсенділік индексі

Шілде 2020 жыл

Сурет: Владислав Воднев

Мазмұны

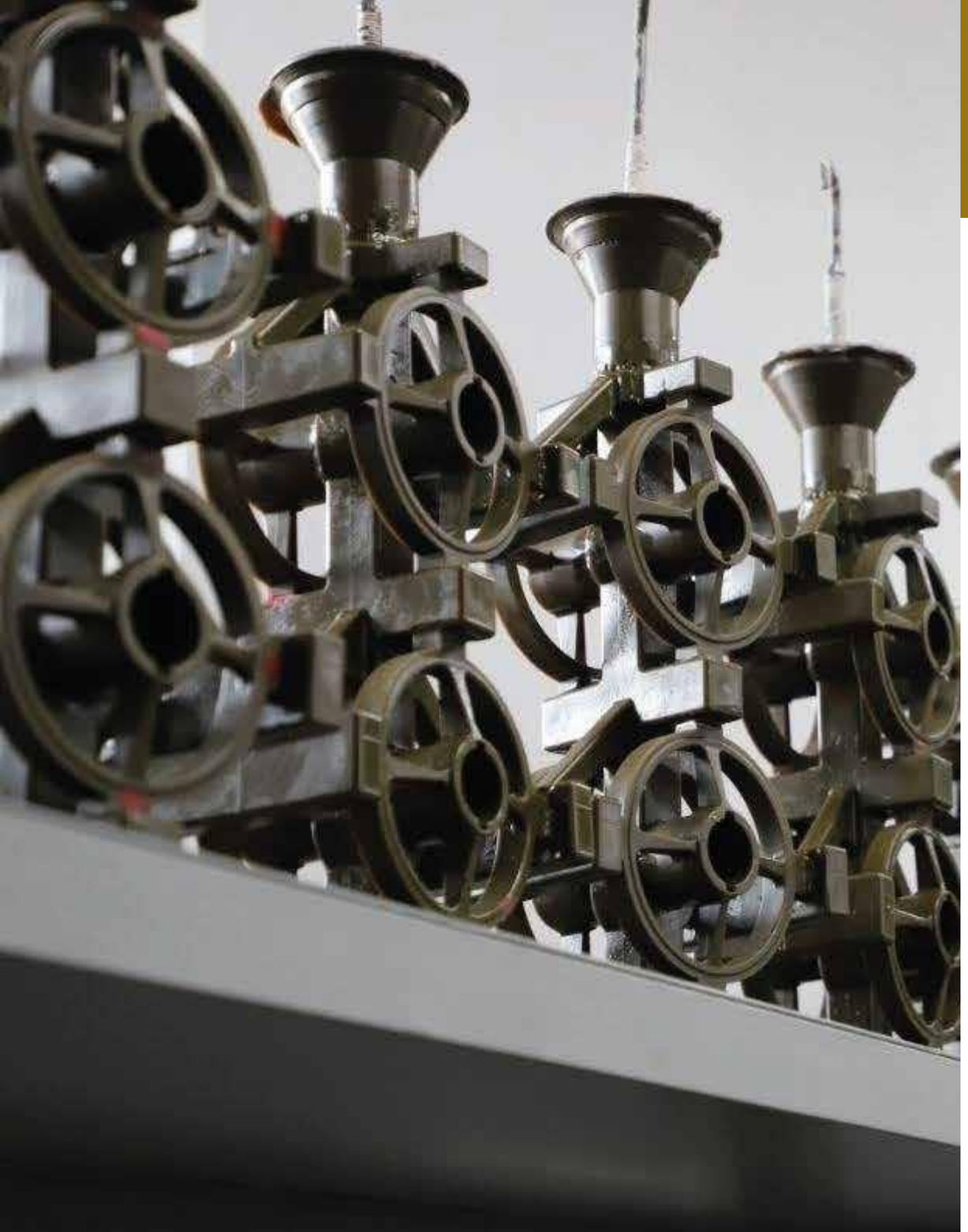
01 Іріктеме туралы ақпарат

02 Бірлестірілген Іскерлік белсенділік индексі экономика бойынша

03 Секторлар бойынша Іскерлік белсенділік индексі

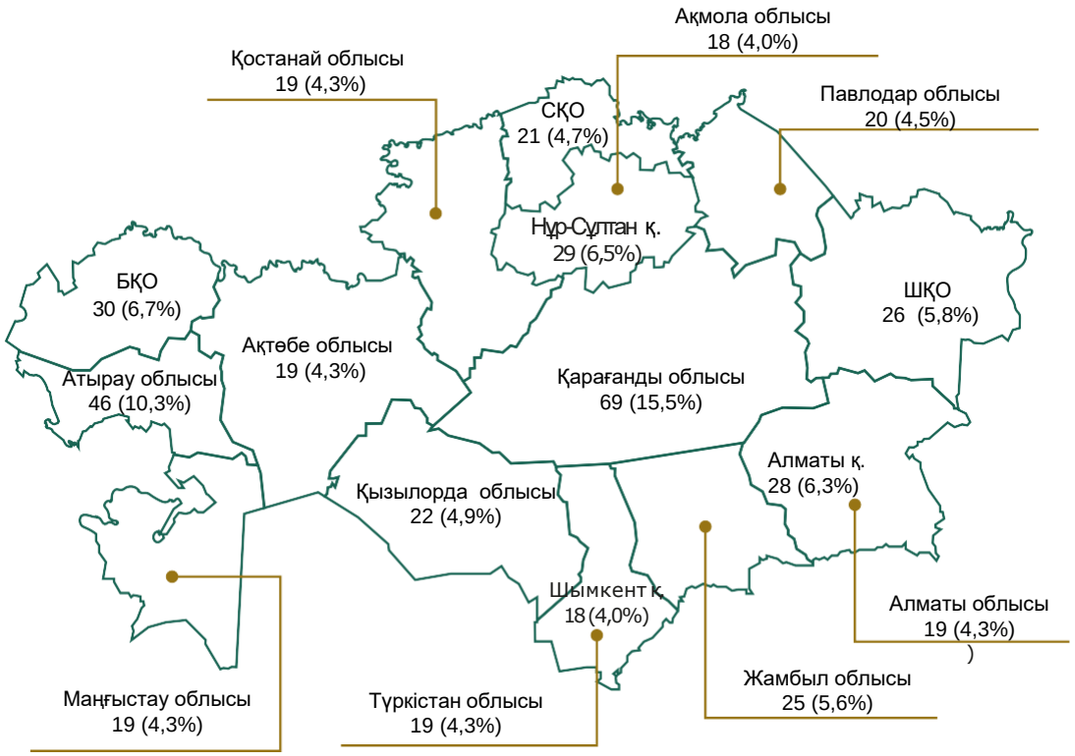
04 Басқа мемлекеттердің PMI индексі

05 Бизнес-ахуал индексі

01
Іріктеме туралы ақпарат

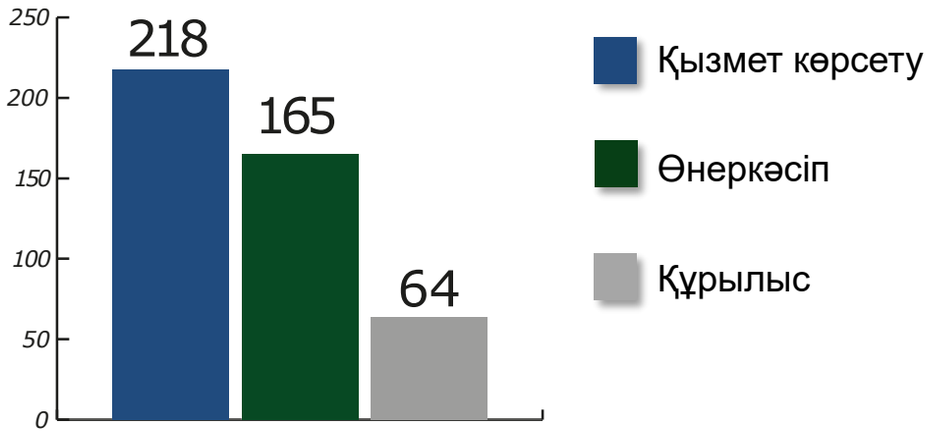
2020 жылғы шілдедегі респонденттердің саны – ***447 кәсіпорын***.

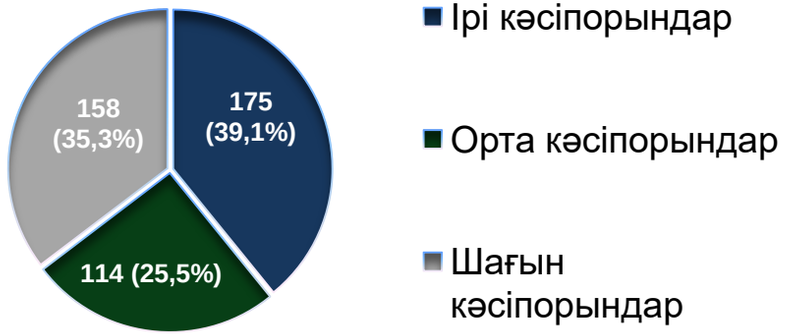
- *Іскерлік белсенділік индексІ - кәсіпорындардың экономикалық көрсеткіштеріндегі нақты өзгерістер мен олардың болашақтағы өзгерістеріне қатысты сұрақтарға жауаптарының жиынтығын қамтитын құрама индекс.*
- *Қазақстан Ұлттық Банкі ай сайын нақты сектор мониторингіне қатысатын кәсіпорындарға сауалнама жүргізеді*

Респондент-кәсіпорындардың салалық құрамы

Респондент - кәсіпорындардың өлшемдік құрамы

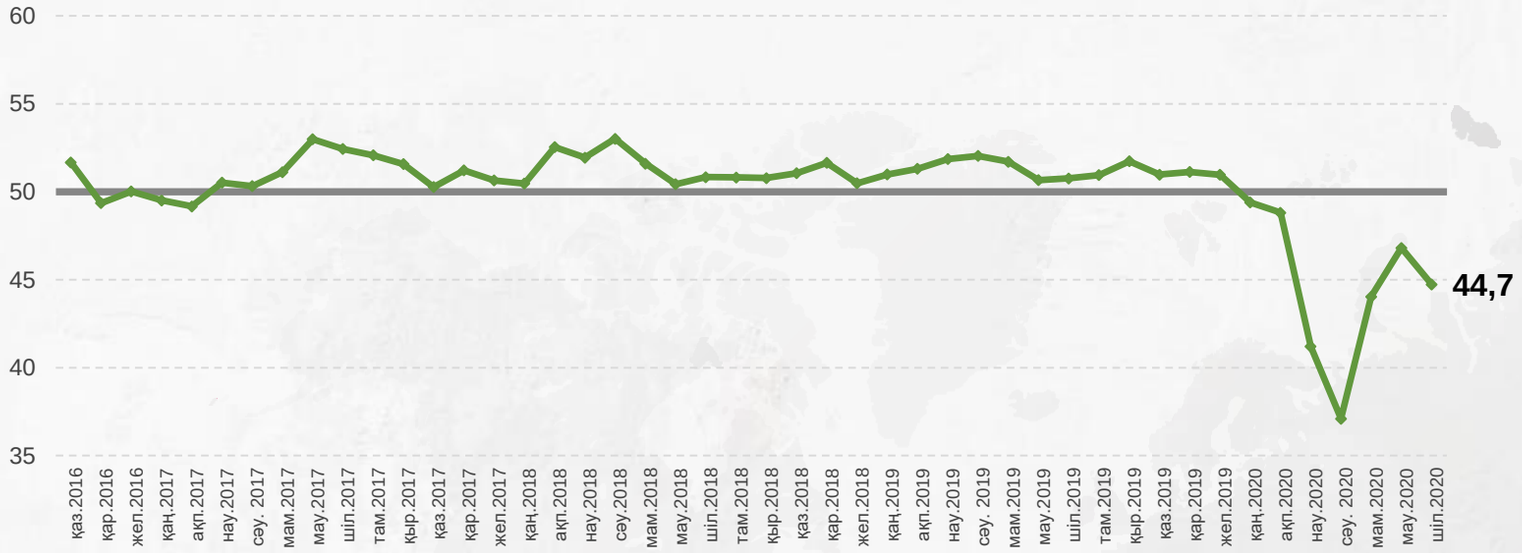

02

Экономика бойынша іскерлік белсенділік индексі (ІБИ)

Экономика бойынша іскерлік белсенділік индексі (ІБИ)

2020 жылғы шілде айында экономика бойынша ІБИ 44,7 құрады, өткен айға қарағанда 2,1 п.т. кем (2020 жылғы маусым айында - 46,8).

Шілде айында карантиндік шаралардың күшеюі қызмет көрсету саласы мен өнеркәсіпке едәуір кері әсер етті.

2020 жылғы шілде айында қызмет көрсету саласында іскерлік белсенділік индексі 43,1, өнеркәсіпте - 48,0, құрылыста - 44,5 құрады (2020 жылғы маусым айында - сәйкесінше 46,3, 48,7 және 42,3).

** Көрсеткіш 50-ден жоғары болса оң өзгерісті, төмен болса кері өзгерісті білдіреді. Индекстің мәні 50-ден қаншалықты жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің өсу (құлдырау) қарқыны соншалықты жоғары (төмен), 50-ге тең деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді.*

Экономика бойынша бірлестірілген іскерлік белсенділік индексі – келесі үш сектордың ЖІӨ-дегі жалпы қосылған құн үлесі бойынша салмақтанған мәні

Экономика бойынша ІБИ
44,7

Құрылыс секторы бойынша ІБИ
44,5

Қызмет көрсету секторы бойынша ІБИ
43,1

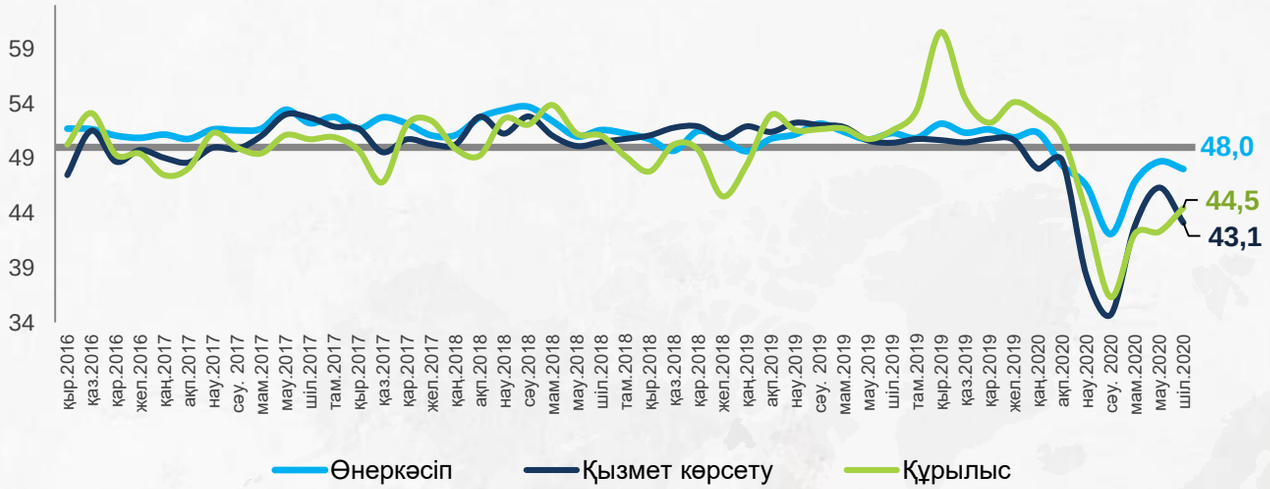
Өнеркәсіп секторы бойынша ІБИ
48,0

03

Секторлар бойынша іскерлік белсенділік индексі (ІБИ)

Секторлар бойынша іскерлік белсенділік индексі (ІБИ)

** Көрсеткіш 50-ден жоғары болса оң өзгерісті, төмен болса кері өзгерісті білдіреді. Индекстің мәні 50-ден қаншалықты жоғары (төмен) болса, көрсеткіштің өсу (құлдырау) қарқыны соншалықты жоғары (төмен), 50-ге тең деңгейі өзгерістің жоқ екендігін көрсетеді.*

2020 жылғы шілде айында барлық секторлар арасында индекстің ең үлкен жақсаруы **құрылыс** секторында байқалды (өсу 2,2 п.т.), онда іскерлік белсенділік, жаңа тапсырыстар саны және жеткізілім уақыты қысқарды, ал жұмыспен қамту деңгейі төмендеді..

Қызмет көрсету саласында индекстің барлық компоненттерінің нашарлауына байланысты, іскерлік белсенділік индексі 3,2 п.т. төмендеді

Өнеркәсіп секторында шілде айында өткен аймен салыстырғанда индекс 0,7 п.т. нашарлады. Жаңа өнім көлемі мен жаңа тапсырыстар көлемінің төмендеуі жалғасуда, дегенмен жеткізілім уақыты, жұмыспен қамту деңгейі және тауарлы-материалдық қорлар бойынша біршама жақсару байқалады.

Секторлар бойынша Іскерлік белсенділік кәсіпорындардың келесі көрсеткіштерінің өзгерістерінің жиынтығы ретінде есептеледі

Өнеркәсіп секторы бойынша ІБИ

- Тауарлық-материалдық қорлар
- Жаңа өнім
- Жеткізу мерзімі
- Жұмыспен қамту деңгейі
- Жаңа тапсырыстар
- Іскерлік белсенділік

Құрылыс секторындағы ІБИ

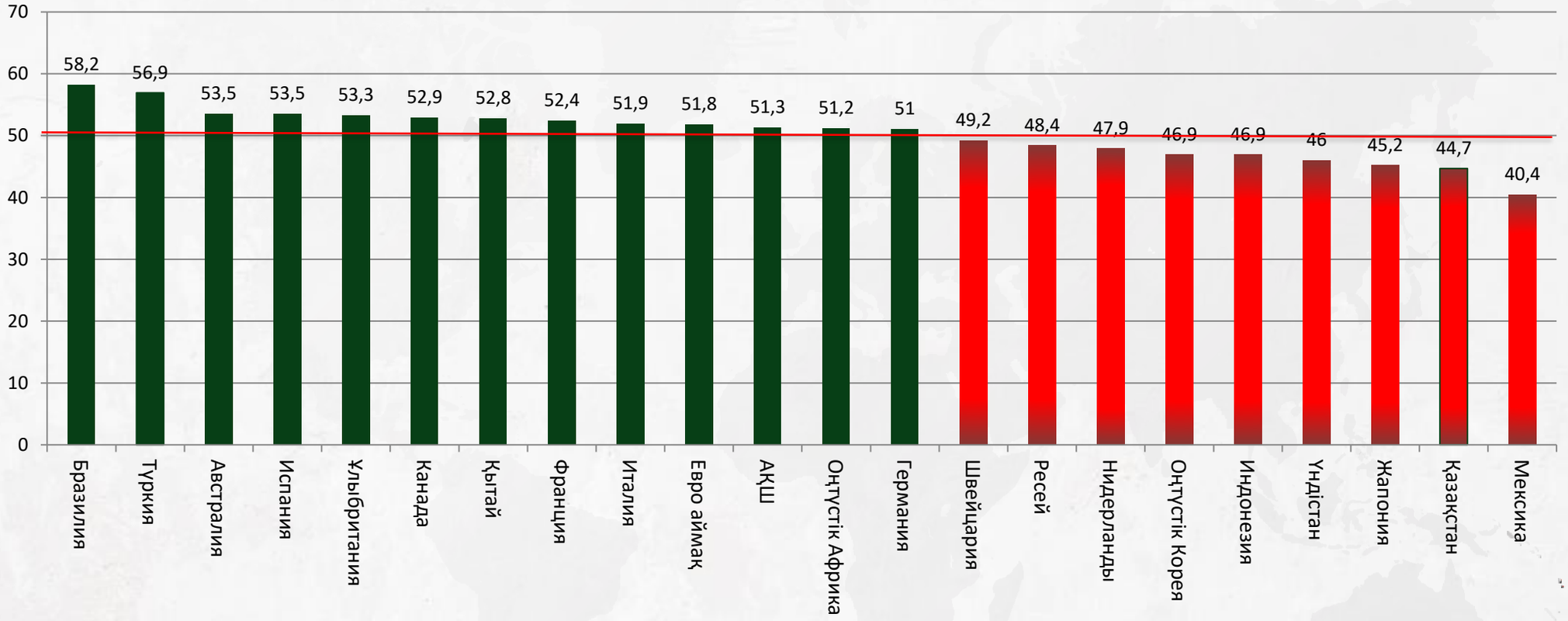
Қызмет көрсету секторындағы ІБИ

04

Басқа мемлекеттердің PMI индексі

Басқа мемлекеттердің PMI индексі

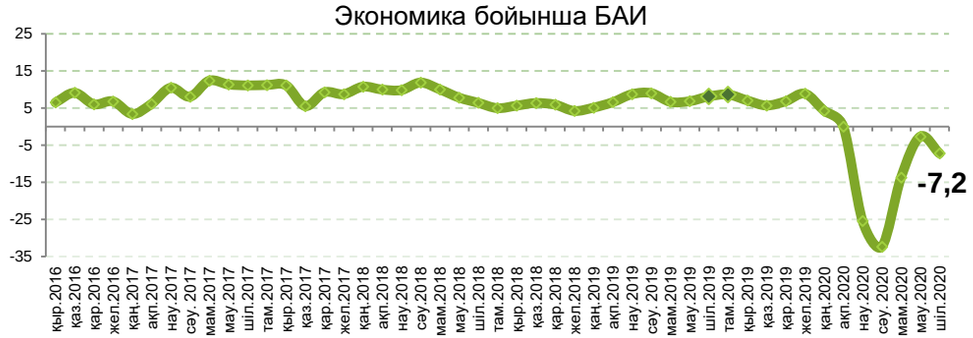
10.08.2020ж. мәліметтер
Дереккөз: G20 елдер шеңберіндегі өнеркәсіп саласындағы PMI
https://tradingeconomics.com/forecast/manufacturing-pmi?continent=g20, Қазастан бойынша ІБИ

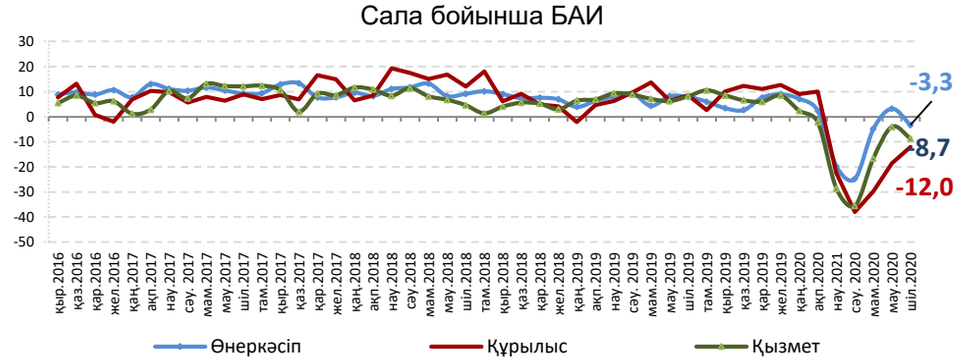

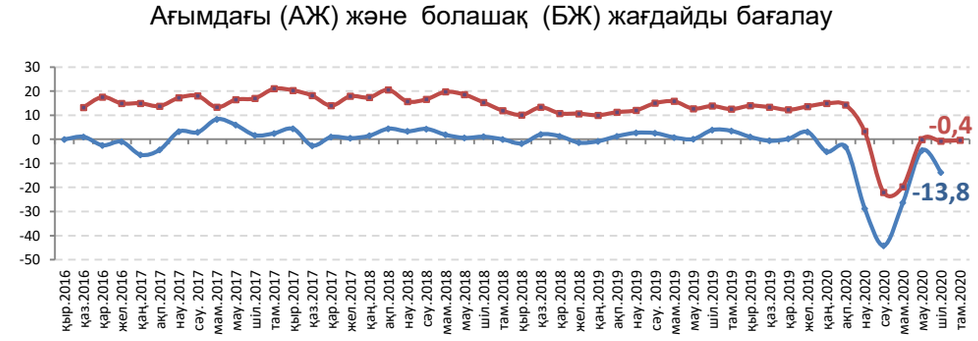
05

Бизнес-ахуал индексі (БАИ)

Бизнес-ахуал индексі (БАИ)

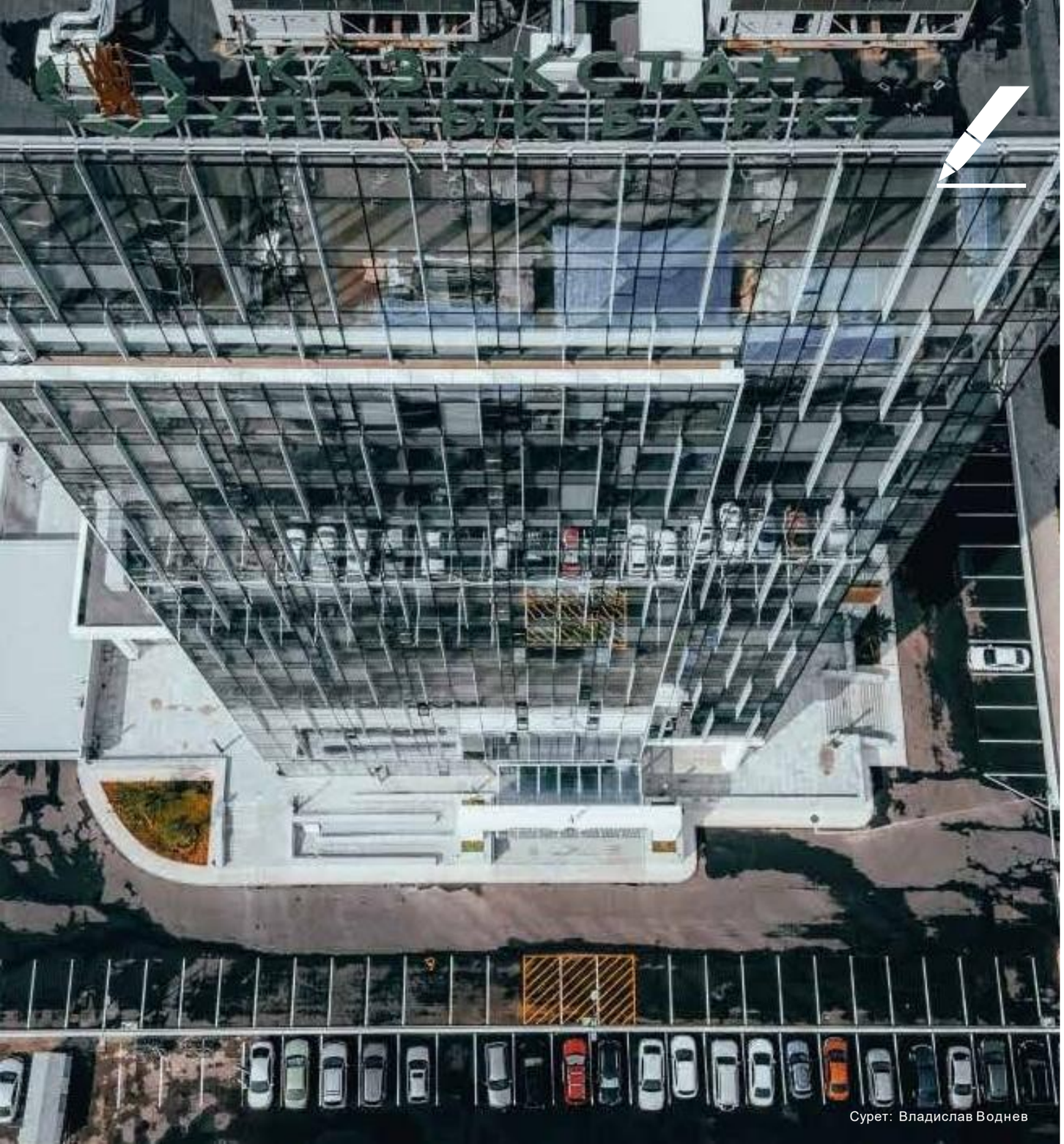

2020 жылдың шілде айында нақты сектордың респонденттері бизнес-ортаның нашарлауын атап өтті, оның индикаторы 4,5 п.т. төмендеді, нәтижесінде Қазақстан экономикасында Бизнес-ахуал индексі (БАИ) (-)7,2 құрады (маусым айында – (-)2,7).

БАИ жақсаруы тек құрылыс саласында байқалады, индекс 6,5 п.т. өсті және (-)12,0 құрады. Алайда, ел экономикасының басқа салаларында индекстердің біршама нашарлауы байқалады. Өнеркәсіпте, маусым айындағы оң нәтижеге қарамастан, (-)3.3 құрып, шілде айында индекс төмендеп, қайтадан теріс аймаққа көшті. Қызмет көрсету саласында индекс 4,7 п.т. төмендеп, (-) 8,7 құрады.

Шілде айында нақты сектордың кәсіпорындары ағымдағы бизнес жағдайына теріс баға берді, ол (-)13,8 құрады (маусымда -(-)4.6). Алайда, респонденттер болашақтағы жағдайды (-)0,4 деңгейінде бағалап, 2020 жылы тамыз айында бизнес-ортаның жақсаратынын күтеді.

**Бизнес-ахуал индексі ағымдағы айдағы және келесі айдағы күтілетін бизнес жағдайының өзгеруі туралы сұрақтарға берілген оң немесе теріс жауаптардың арасындағы айырмасы ретінде есептеледі. Кәсіпорындар қаржы / несие, инфрақұрылым, құқықтық мәселелер, салық ауыртпалығы, тексерулер, айыппұлдар және т.б. жағдайларды бағалайды.*

Сурет: Владислав Воднев

Әдіснамалық түсініктеме

Ақпарат нақты сектор мониторингіне қатысатын кәсіпорындардың ай сайынғы сауалнама нәтижелері бойынша дайындалған;

Іскерлік белсенділік индексін есептеу үшін диффузиялық индекс (ДИ) қолданылады. Ол оң жауаптар мен қалыпты жауаптардың жартысының қосындысы ретінде есептеледі. Бұл индекс көрсеткіштің өзгеру динамикасын сипаттайтын жалпы индикатор болып табылады;

Диаграммалардағы деректер маусымдық фактордан тазартылған;

Бизнес - ахуал индексін есептеу үшін жауаптар балансы қолданылады. Жауаптар балансы ағымдағы айдағы және болашақ айдағы күтілетін бизнес жағдайының өзгерістері жайлы сұрақтарға берілген оң және теріс жауаптар арасындағы айырмашылық.

$$\text{БАИ*} = \sqrt{(\text{ЖБ(АЖ)} + 200) * (\text{ЖБ(БЖ)} + 200)} - 200$$

ЖБ – жауаптар балансы
АЖ – ағымдағы экономикалық жағдай
БЖ – болашақтағы экономикалық жағдай

** CESifo (Германия) бизнес – ахуалды бағалау әдіснамасына сәйкес*

Ақша – кредит саясаты департаменті

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ БАНКІ